

MCV-002-001509

Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination

May / June - 2018

Accounting & Finance - 5

(Elective - 3)

(New Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001509

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1 કલ્યાણ લિ.નું તા. 31-3-2016ના રોજનું કાર્યું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 20

ઉધાર	રૂપિયા	જમા	રૂપિયા
10% રોકાણો	25,000	પ્રેફ. શેરમૂડી	25,000
જમીન-મકાન	35,000	ઈક્વિટી શેરમૂડી	75,000
પ્લાન્ટ	45,000	10% ડિબેન્ચર્સ	30,000
ખાણો	15,000	શેર પ્રીમિયમ	12,000
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	25,000	લેણદારો	5,000
મોટર્સ	7,500	વીજળીનું વેચાણ	45,000
ફર્નિચર	6,000	આકસ્મિક ખર્ચ અનામત	8,000
દેવાદારો	8,000	સમારકામ અનામત	2,500
વહીવટી ખર્ચ	12,500	ઘસારા ફંડ	15,000
ઉત્પાદનના ખર્ચ	12,500	મીટર ભાડું	5,000
વિતરણ ખર્ચ	3,000	રોકાણોનું વ્યાજ	2,500

ભાડું તથા વેરા	2,500	ચોખ્ખું મહેસૂલી ખાતું (1-4-15)	5,000
પગાર	2,000		
ડિબેન્ચર વ્યાજ	1,500		
સમારકામ ખર્ચા	1,000		
વીમા પ્રીમિયમ	2,000		
કાયદાના ખર્ચા	1,000		
હાથ પરનો માલ	10,000		
હાથ પર સિલક	10,500		
વચગાળાનું ડિવિડન્ડ	5,000		
	2,30,000		2,30,000

વધારાની માહિતી :

(1) વર્ષ દરમિયાન મૂડી અને મિલકતોમાં નીચે મુજબ વધારો કરવામાં આવ્યો છે :

- ઈક્વિટી શેરમૂડી 25,000
- ખાણો.....5,000
- ટ્રાન્સફોર્મર્સ7,500
- જમીન-મકાન..... 15,000
- પ્લાન્ટ 16,000

(2) મિલકતની શરૂઆતની બાકી પર 5% લેખે ઘસારો ગણાવો.

(3) સમારકામ અનામત ખાતે રૂ. 2,500 અને આકસ્મિક ખર્ચ અનામત ખાતે રૂ. 2,000 લઈ જવા.

ઉપરની માહિતી પરથી દ્વિલેખા પદ્ધતિ મુજબ વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

અથવા

વિગત	ઉધાર રૂ.	જમા રૂ.
ઈક્વિટી શેરમૂડી રૂ. 10નો એક	-	18,00,000
10% ડિબેન્ચર્સ	-	5,00,000
સિક્યોરીટી પ્રીમિયમ	-	1,95,000
10% રોકાણો	3,80,000	-
જમીન-મકાન	6,00,000	-
મશીન-યંત્રો	10,00,000	-
ખાણો	5,00,000	-
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	2,10,000	-
ફર્નિચર	1,10,000	-
એક્યુમ્યુલેટર્સ	40,000	-
દેવાદારો અને લેણદારો	2,80,000	90,000
જૂના ભંગારનું વેચાણ	-	5,000
વીજળીનું વેચાણ	-	7,00,000
આકસ્મિક ખર્ચ અનામત	-	1,60,000
ડૂબતનિધિ અને ડૂબતનિધિના રોકાણો	50,000	50,000
મીટરભાડું	-	80,000
રોકાણોનું વ્યાજ	-	38,000
વહીવટી ખર્ચ	1,25,000	-
સ્થાપનાના ખર્ચ	30,000	-
સમારકામ અનામત	-	60,000
ભાડું-વેરા	45,000	-

ધસારા ફંડ	-	2,00,000
હાથ પર સ્ટોક	1,40,000	-
કાનૂની ખર્ચા	10,000	-
ઉત્પાદનના ખર્ચા	1,65,000	-
વિતરણના ખર્ચા	40,000	-
ડિબેન્યરનું વ્યાજ	25,000	-
હાથ પર સિલક	2,05,000	-
વચગાળાનું ડિવિડન્ડ	95,000	-
સમારકામ ખર્ચા	10,000	-
શેર ટ્રાન્સફર ફી	-	5,000
ચોખ્ખું મહેસૂલી ખાતું (1-4-15)	-	1,77,000
	40,60,000	40,60,000

વધારાની માહિતી :

(1) વર્ષ દરમિયાન મિલકતોમાં વધારો નીચે મુજબ રહ્યો છે.

- ખાણો..... 50,000
- જમીન-મકાન..... 1,00,000
- મશીન-યંત્રો 2,00,000
- ફર્નિચર 20,000

(2) વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ 20,000 ઇક્વિટી શેર 10% પ્રીમિયમથી બહાર પાડ્યા.

(3) રૂ. 50,000 આકસ્મિક ખર્ચ અનામત ખાતે લઈ જાવ.

(4) શરૂઆતની બાકી પર નીચે મુજબ ઘસારો ગણવો.

- ખાણો..... 5%
- મશીન-ફર્નિચર 10%
- જમીન-મકાન..... 2%

(5) રૂ. 10,000 ડૂબત નિધિ ખાતે લઈ જાવ.

દ્વિલેખા પદ્ધતિ મુજબ વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

- 2 સારંગ ફાઈનાન્સ લિ. કાફી લિ.ના 14% ડિબેન્ચર્સ 1-1-16ના રોજ ધરાવે 20 છે. જેની ચોપડે કિંમત મૂળકિંમત કરતા 20% વધારે છે. વ્યાજની ચૂકવણી દર છ મહિને 31મી માર્ચ અને 30મી સપ્ટેમ્બરના રોજ કરવામાં આવે છે. દલાલી ખરીદ-વેચાણના વ્યવહાર પર 1% ગણવામાં આવે છે. તા. 31-12-16ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષના વ્યવહારો નીચે મુજબ છે.

તારીખ	દલાલી રૂ.	ભાવ રૂ.	નોંધ
1-1-2016	462	105	ખરીદી
31-5-2016	306	102	વ્યાજ-બાદ ખરીદી
31-8-2016	660	110	વ્યાજ-બાદ વેચાણ
31-12-2016	888	111	વેચાણ

આખર સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન લીફો પદ્ધતિ અનુસાર કરવાનું છે. તા. 31-12-16ના રોજ ડિબેન્ચર્સની બજાર કિંમત રૂ. 111 હતી.

31-12-15ના રોજ ચઢેલ વ્યાજ ખાતે રૂ. 8,400 જમા કરવામાં આવ્યા હતા. તા. 31-12-16ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું 14% ડિબેન્ચર્સ ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

- 2 તા. 1-4-2016ના રોજ ધ્રુપદ લિ. ધમાર લિ.ના 12% ના ડિબેન્ચર્સ ધરાવે છે. જેની ચોપડે કિંમત દાર્શનિક કિંમત કરતાં 10% વધારે છે. વ્યાજની ચૂકવણી દર છ મહિને 30 જૂન અને 31 ડિસેમ્બરનાં રોજ કરવામાં આવે છે. દલાલી દાર્શનિક કિંમત પર ગણવામાં આવે છે. આખર સ્ટોકની કિંમત ફીફો પદ્ધતિ મુજબ ગણવામાં આવે છે. તા. 31-3-15ના રોજ ચોપડે નીચે મુજબની આમનોંધ પસાર કરવામાં આવી હતી.

ચઢેલ વ્યાજ ખાતે ઉ. 20,367

તે વ્યાજ ખાતે 20,367

નીચેની માહિતી પરથી 12%ના ડિબેન્ચર્સનું ખાતું તૈયાર કરો.

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત રૂ.	ભાવ રૂ.	દલાલી	નોંધ
1-5-16	40,000	97	1/2%	વ્યાજ-બાદ ખરીદી
1-7-16	30,000	101	1%	ખરીદી
1-9-16	50,000	99	1/2%	વેચાણ
16-10-16	60,000	96	1/2%	ખરીદી
16-2-17	80,000	98	1%	વ્યાજ-બાદ વેચાણ

- 3 એક પેઢીમાં તા. 22-10-16ના રોજ આગ લાગી. જેને લીધે માલ સામાનને નુક્સાન થયું. નીચેની વિગતો પરથી વીમા કંપની સમક્ષ રજૂ કરવાનું આગના દાવાનું પત્રક તૈયાર કરો. 15
- શરૂઆતનો સ્ટોક, આખર સ્ટોક, ખરીદી અને વેચાણ (વર્ષ-2015) અનુક્રમે રૂ. 9,000, રૂ. 18,000, રૂ. 55,000 અને રૂ. 60,000 રહ્યા હતા. તા. 1-1-16 થી 22-10-16 સુધીના ખરીદી અને વેચાણ અનુક્રમે રૂ. 34,827 અને રૂ. 49,600 હતા.

- (1) તા. 1-10-16 ના રૂ. 1,000ની કિંમતનો માલ નમૂના તરીકે મફત વહેંચવામાં આવ્યો. તે જ દિવસે રૂ. 500ની કિંમતનો માલ અંગત વપરાશ માટે લેવામાં આવ્યો અને રૂ. 627ની કિંમતનો માલ મોરબી રાહત ફંડમાં આપવામાં આવ્યો. આ વ્યવહારોની ચોપડે નોંધ થયેલ નથી.
- (2) બચાવેલ માલની કિંમત રૂ. 3,200 આંકવામાં આવેલ છે.
- (3) આગ બુઝાવવાનો ખર્ચ રૂ. 1,000 થયો.
- (4) તા. 1-1-16 થી 20-5-16 સુધીના સમયગાળા દરમિયાન ક્લાર્ક દર અઠવાડિયે રૂ. 20ના રોકડ વેચાણની ઉચાપત કરેલ જેની ચોપડે નોંધ થયેલ નથી.
- (5) પેઢીમાં સ્ટોકની કિંમત પ.કિં. કરતા 10% ઓછી આંકવાનું ચલણ છે.

અથવા

- 3** એક કંપનીના મૂડી માળખામાં ઇક્વિટી શેરમૂડી રૂ. 10,00,000 **15**
(રૂ. 100નો એક શેર) તથા રૂ. 10,00,000ની કિંમતના 10%ના ડિબેન્ચર્સનો સમાવેશ થાય છે.
- વેચાણમાં 1,00,000 એકમોમાંથી 1,20,000 એકમો એટલે કે 20% વધારો થાય છે. વેચાણ કિંમત રૂ. 10 પ્રત્યેક એકમ, ચલિત પડતર એક એકમના રૂ. 6 તથા સ્થિર ખર્ચ રૂ. 2,00,000 આંકવામાં આવ્યો છે. આવક વેરાનો દર 50% આંકવામાં આવ્યો છે.
- (અ) તમારે નીચેની ગણતરીઓ કરવાની છે.
- (i) શેરદીઠ કમાણીમાં ટકાવારી ફેરફાર
 - (ii) 1,00,000 તથા 1,20,000 એકમોના સ્તરે નાણાકીય લિવરેજ
 - (iii) 1,00,000 તથા 1,20,000 એકમોના સ્તરે કામગીરી લિવરેજ

(બ) વેચાણના એકમો 1,00,000 માંથી 1,20,000 થવાથી નાણાકીય લિવરેજ અને કામગીરી લિવરેજ પર થતી અસરો વિશે ટીકા જણાવો.

- 4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ ત્રણ) 15
- (1) સ્થિર ડિવિડન્ડ નીતિ
 - (2) નાણાકીય લિવરેજ અને કામગીરી લિવરેજ વચ્ચેનો તફાવત
 - (3) નફાનું પુનઃરોકાણ
 - (4) ગોર્ડનનું ડિવિડન્ડ મોડેલ
 - (5) ડિવિડન્ડની ચૂકવણીમાં અવરોધક પરિબલો.

ENGLISH VERSION

- 1 The Trial Balance of Kalyan Electricity Co. Ltd. as on 20
31-3-2016 is as under :

Debit	Amount ₹	Credit	Amount ₹
10% Investments	25,000	Pref. share capital	25,000
Land & Building	35,000	Equity share capital	75,000
Plant	45,000	10% Debentures	30,000
Mains	15,000	Share premium	12,000
Transformers	25,000	Creditors	5,000
Motors	7,500	Sale of electricity	45,000
Furniture	6,000	Contingency reserve	8,000
Debtors	8,000	Reserve for repairs	2,500

Admn. exps.	12,500	Depreciation fund	15,000
Electricity generation charges	12,500	Meter rent	5,000
Electricity distribution charges	3,000	Int. on investment	2,500
Rent & Tax	2,500	Net revenue A/c (1-4-2015)	5,000
Salary	2,000		
Debenture interest	1,500		
Repairs	1,000		
Insurance premium	2,000		
Legal expenses	1,000		
Material on hand	10,000		
Cash on hand	10,500		
Interim dividend	5,000		
	2,30,000		2,30,000

Additional Information :

(1) Following additions took place in capital and assets during the year :

- Equity share capital..... 25,000
- Mains..... 5,000
- Transformers..... 7,500
- Land & Building 15,000
- Plant 16,000

(2) Calculate depreciation at 5% on opening balance of assets.

(3) Provide Rs. 2,500 for reserve for repairs and Rs. 2,000 for contingency reserve.

Prepare Final Accounts as per double accounting system.

OR

1 The Trial Balance of Durga Ltd. as on 31-3-2016 was as **20** under :

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Equity share capital Rs. 10 each	-	18,00,000
10% Debentures	-	5,00,000
Securities premium	-	1,95,000
10% investments	3,80,000	-
Land & Building	6,00,000	-
Machineries	10,00,000	-
Mains	5,00,000	-
Transformers	2,10,000	-
Furniture	1,10,000	-
Accumulators	40,000	-
Debtors and Creditors	2,80,000	90,000
Sale of old scrap	-	5,000
Sale of electricity	-	7,00,000
Contingency reserve	-	1,60,000
Sinking fund&Sinking fund investment	50,000	50,000

Meter rent	-	80,000
Interest on investments	-	38,000
Administrative expenses	1,25,000	-
Establishment expenses	30,000	-
Repairs reserve	-	60,000
Generation cost of electricity	1,65,000	-
Distribution cost of electricity	40,000	-
Rent & Rates	45,000	-
Depreciation fund	-	2,00,000
Stock on hand	1,40,000	-
Legal expenses	10,000	-
Interest on debentures	25,000	-
Cash on hand	2,05,000	-
Interim dividend	95,000	-
Repairs expenses	10,000	-
Share transfer fees	-	5,000
Net Revenue Account (1-4-15)	-	1,77,000
	40,60,000	40,60,000

Other Information :

(1) Company has spent following capital expenditure during the year :

- Mains 50,000
- Land & Building 1,00,000
- Machineries 2,00,000
- Furniture 20,000

- (2) Company has issued 20,000 equity shares at 10% premium during the year.
- (3) Transfer Rs. 50,000 to contingency reserve.
- (4) Depreciation provided on opening balance as follows :
 - Mains..... 5%
 - Machinery & Furniture . 10%
 - Land and building 2%
- (5) Transfer Rs. 10,000 to sinking fund.

Prepare Final Accounts as per double accounting system.

2 Sarang Finance Ltd. held 14% debentures of Kaafi Ltd. 20

on 1-1-2016. Its book value is 20% more than its face value. Interest is paid every six months on 31st March and 30th September. Brokerage is paid at 1% on each transaction. The following transactions took place for the year ended on 31-12-2016.

Date	Brokerage	Rate Rs.	Remarks
1-1-2016	462	105	Purchase
31-5-2016	306	102	Purchase Ex. Interest
31-8-2016	660	110	Sales Ex. Interest
31-12-2016	888	111	Sales

Closing stock is valued as per LIFO method. The market price of the debentures was Rs. 111 on 31-12-2016.

On 31-12-2015 accrued interest Rs. 8,400 is credited.

Prepare 14% Debentures Account for the year ending on 31-12-2016.

OR

- 2 On 1-4-2016 Dhrupad Ltd. had 12% Debentures of 20
Dhamar Ltd. having certain amount of face value whose book
value was 10% more. Interest is paid on
30th June and 31st December. Brokerage is calculated on face
value for every purchase and sales transactions. Valuation
of closing stock is done as per FIFO method. The following
journal entry has been passed in his books of accounts as
on 31-3-2015.

Accrued Interest A/c Dr. 20,367 -
To Interest A/c - 20,367

From the following information prepare 12% Debentures
Account of Dhamar Ltd.

Date	Face value Rs.	Rate Rs.	Brokerage	Remarks
1-5-16	40,000	97	1/2%	Ex. interest Purchase
1-7-16	30,000	101	1%	Purchase
1-9-16	50,000	99	1/2%	Sale
16-10-16	60,000	96	1/2%	Purchase
16-2-17	80,000	98	1%	Ex. Interest Sale

- 3 A fire occurred in the shop on 22-10-16 destroying the 15
stock. Prepare a statement of claim in respect of loss of stock.
Opening stock, Closing stock, Purchases and Sales for the
year 2015 : Rs. 9,000, Rs. 18,000, Rs. 55,000 and Rs. 60,000
respectively. Purchase and Sales from 1-1-16 to 22-10-16
were Rs. 34,827 and 49,600 respectively.

- (1) On 1-10-16 goods costing Rs. 1,000 were distributed as free sample. On the same day goods costing Rs. 500 were taken for personal use and goods costing Rs. 627 were given in Morbi fund. These transactions were not recorded in the books of accounts.
- (2) Stock salvaged was Rs. 3,200.
- (3) The expenses incurred to mitigate loss were Rs. 1,000.
- (4) During the period from 1-1-16 to 20-5-16 the clerk had misappropriated cash sales Rs. 20 every week. These were not recorded in the books of accounts.
- (5) There was a practice in the firm to value stock at cost less 10%.

OR

- 3** The capital structure of a company consists of equity **15**
share capital of Rs. 10,00,000 (Share Rs. 100 each) and Rs. 10,00,000 of 10% debentures. Sales increased by 20% from 1,00,000 units to 1,20,000 units, the selling price is Rs. 10 per unit, variable costs amount Rs. 6 per unit and fixed expenses amount to Rs. 2,00,000. The income tax rate is assumed to be 50%.
- (a) You are required to calculate the following :
- (i) The percentage increase in earning per share.
 - (ii) The degree of financial leverage at 1,00,000 units and 1,20,000 units.
 - (iii) The degree of operating leverage at 1,00,000 units and 1,20,000 units.

- (b) Comment on the behaviour of operating and financial leverages in relation to increase of production from 1,00,000 to 1,20,000 units.

4 Write short notes : (any three) 15

- (1) Fixed dividend policy
- (2) Difference between financial leverage and operating leverage
- (3) Ploughing back of profit
- (4) Gordon's theory of dividend policy
- (5) Constraints on paying dividends.
